

Universitätsbibliothek Wuppertal

Linguarum Vett. Septentrionalium Thesaurus Grammatico-Criticus Et Archæologicus

Hickes, George

Oxoniae, 1705

Vorwort

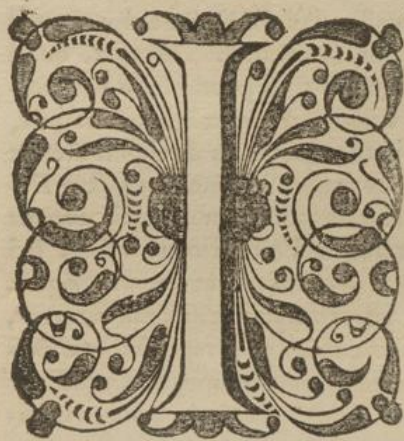
Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-1559](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-1559)

A D

Amplissimum & Honorabilem Virum,
JOHANNEM PAKINTON,
De *Westwood* in pago Wigornienfi, Baronettum,
GEORGI HICKESII
De Institutionibus suis Grammaticis *A. Saxonis, & Mæso-Gothicis,*
P R Æ F A T I O.

IN conficiendis Grammaticis hisce Institutionibus, *Nobilissime Johannes Pakintone*, pro ingenii mei modulo maximopere laboravi, ut *Popularibus* meis, *Scotis*que, quos etiam *Populares* dici velim, diligentia mea studioque ad linguæ *Anglo-Saxonice* scientiam facilis aditus pateret. Imprimis autem iis tendendis eò operam dedi, ut ex utroque populo *Nobiles* liberaliter instituti, quotquot patrias antiquitates, vernaculique sui sermonis origines scire cupiunt, auspiciis, ductu, & laboribus meis usi, absque magno nimis studio, multave sua opera ad illarum cognitionem quàm celerrime pervenire possent. Absque magno nimis, inquam, studio; quoniam ad discendam linguam *Saxonicam*, quæ communis nostra mater est, legenti Institutiones nostras paululum admodum industriæ studio viro sufficere. Deinde illa bonis avibus cognita, ad *aviam Mæso-Gothicam* intelligendam, negotiorum duntaxat intermissiones, & qui multi dantur à muneribus vitæ, ad studia reditus, ad superiorem doctrinæ Septentrionalis gradum scandere volenti abunde quidem erunt. Quinetiam illis, quibus linguas discendi facultas est, ipsæ pene subsecivæ horæ ad superandas non unam, alteramve; sed plane omnes antiquas Septentrionis linguas, quod satis est temporis suppeditabunt. Quod cum apud Patrem Tuum, virum ingenio præstantissimum sæpius dicerem; Ille, qui quid in re quaque verissimum esset, acutissime potuit videre, rationibus meis adductus, quam primum per editas Institutiones *Grammaticas* liceret, linguæ *Saxonice* studere statuebat; quippe quod *nobili Anglo*, bonis literis erudito, tam commode, laboreque tam exiguo linguam nolle discere, quæ vernaculæ suæ fons esset, turpe ducebat. *Hen. & Job. Spelmanni, Roberti Cottoni, Sim. Dewessii, & Rog. Twisdeni*, sui census & ordinis hominum exempla & auctoritatem illi proponebam, quibus ad *Saxonorum* studia, quorum egregii illi viri incredibili cum labore, quia sine Institutionibus Grammaticis, scientiam sunt adepti, animum ejus accendebam. Utebar etiam argumentis, quæ maximam partem faciunt præfationis, quam Institutionibus nostris *Grammaticis Anglo-Saxonis* tum primum in lucem prodituris præmitti oportere duxi. Verum Illo præpropere morte nobis ante abrepto, quam Institutiones istæ ederentur, divinus ejus animus è custodia, vinculisque corporis liberatus, neque antiquum istum sermonem, quem intelligere studebat, neque hodiernum, quo æqualium suorum nemo aut purius, aut dulcius, aut ornatus, aut denique aptius copiosiusve dicere potuit, amplius curans, immortalitatem in cœlis affectus, linguis angelorum loqui cœpit, par angelis factus.

Doluit Illius mortem non civitatis tantum, sed totius pagi *Wicciorum* quum populus, tum maxime clerus. Qui quam mirifice Patrem Tuum, seu potius *GENTEM PAKINTONIAM* amarent, eo testificabantur, quod Illius filium unigenitum, hujus spem unicam, & reliquias, Te, quamvis minorennem, XIX annos, aut eo minus natum, eligere voluerunt *Procuratorem*, cui per *lyngrapham* datæ auctoritatis vices suas in *Communium* senatu demandarent. Doluit, inquam, Patris Tui obitum *Wicciorum* quum populus, tum maxime clerus; quem quod gentilitia observantia semper coleret, singulari pietate diligeret, & auctoritate sua dignitatem sacerdotii tueretur, eo fecit, ut tanquam Ecclesiæ & cultus divini apud *Wiccios* propugnator maximo cum honore, & constanti fide à clero pariter coleretur. Imprimis autem illum Eccl. Cath. *Wigornienfis*, Episc. & clerus semper diligebant. Quibus cum vicina *PAKINTONIA* gente à reformata religione ad mea usque tempora constantes amicitia, & perpetuæ, exque conjunctissimæ familiaritates, atque necessitudines intercedebant.

Majoribus

Ad harum studium Te, per illorum Sacros manes; & Tecum, quorum personas hac in præfatione sustines, *nobiles Anglos*, ut meo ductu animos Vestros appellatis, hortor & obtestor. Meminisse Vos oportet, Vobisque ob oculos ponere, majorum & minorum gentium populares, qui in hoc studio, sive potius palæstra, sine institutionum grammaticarum ullo, si dicam, *Ariadnæo filo*, suis exemplis Vobis præluxerunt. Turpe sibi duxit Patricius vir *Christophorus Dominus Hatton*, ut *Robertum Cottonem Brucaum*, aliosque præteream, Saxoniam literaturam, quasi contemptui habendam, ignorare. *Henricus Spelmannus* è re familiari sua minerval annuum dedit *Abrahamo Wheloco*, ut in Academia *Cantabrigiensi* literas *Saxonicas*, publice legendo, & *Codd. mss.* edendo, quasi ab orco revocaret. Exteri quoque præclari homines & auctores, *Gerard. Johan. Vossius*, *Olaus Wormius*, *Patricius Junius*, *Johan. De Laet Antuerpensis*, Alterque *Casaubonus*, *Saxonicas* nostras literas & antiquitates, ut, quoad ipsis liceret, intelligerent; & ad *Græcas & Latinas* adjungerent, omnibus viribus contenderunt. Vobis autem ad illarum cognitionem aditu facto, non amplius jam difficilis, multo minus insuperabilis, sed facilis, plana, & expedita via est. Facilis, inquam, recta, & expedita via *Saxonice* literaturæ opere hoc nostro strata est. Cujus pars hæc prima ad literarum *Saxonicarum* scientiam; totusque liber secundus, quem meo auspicio ductu, que curavi scribendum, ad librorum, qui *Saxonice* scripti sunt, notitiam ducit; tam eorum, qui in lucem emittuntur; quam qui in membranis exarati jacentes opem Vestram flagitant, qua tandem aliquando typis edantur. Surgite igitur quotquot eruditi estis & Institutionum *Grammaticarum* præceptis generosos Vestros animos imbuite; iisque sufficienter parati & muniti, ad libros *Anglo-Saxonum*, *Dano-Saxonumque*, à quibus magna Vestri pars genus ducitis, evolvendos, qua par est diligentia, procedite. Id Vobis faciendum est, si sermonis *Anglicani*, in quo tot è Vobis dicendi magnam vim, & facultatem affecuti estis, origines; si vocum, quibus loquimini, causas; quibus gaudetis libertatum, legum, morum, & consuetudinum magnæ partis si primordia recte scire velitis; id Vobis omni studio laborandum est. Quid enim per Majorum monumenta & imagines, per signa, tabulas, & toreumata, cæteraque insignia gentilitia Vestra Vobis dignius, quam honestissima ea studia præcipue colere, quibus maxime ab humilis & agrestis generis hominibus, *bubulcis*, *pastoribus*, ac *idiotis*, viri generosi ac nobiles distinguuntur? Nam inter nobiles, & vulgus hominum hoc maxime interesse videtur; quod hi tantum, quantum sensu moventur, ad ea solum, quæ adsunt, & quæ præsentis usus sunt tanquam pecudes se accommodant: Nobiles autem, qui liberales, & sublimes animos bonis artibus, & disciplinis institutos habent, principia, & causas rerum vident; earumque progressus, & antecessiones facile perspiciunt, similitudines comparant, vetusta novis, præsentibus præterita adjungere scientes, atque etiam quæventura sunt. Hæc autem in avitarum literarum studiis, quibus Vos Vosmet exercere velim, potissimum feceritis. Quæ quam jucunda, quam libero homine digna, & quam fructuosa sunt; in *dissertatione* singulari, quæ hujus operis pars quarta est, multis argumentis ostendi. Hanc in *Saxonice* aliquoufque progressi, ut diligenter, & æquo animo legatis, à Vobis impetrare velim; & si de antiquæ literaturæ Septentrionalis utilitate; & imprimis si de fructibus ex *Saxonice* linguæ studio capiendis in meam pedibus eati sententiam; tum per sacros Majorum manes, per *Asas Asiniasque* omnes, per *Angliæ Scotiæque Saxonice* notitiam, per jura, moresque vetustos, per veterum codicum pretiosas membranas, & quæ *Christiano* homine obsecratio magis digna est, per *Evangelia Saxonica* vos oro, & obtestor, quotquot vel in palatio, vel in senatu auctoritatem aliquam habetis, & Te imprimis, *Johannes Pakintone*, id omni ope & opera eniti, ut *Collegium aliquod antiquitatum*, quale *Holmiæ* apud *Suecos* est; saltem ut prælector aliquis in altera, vel utraque potius Universitatum (quibus Orbis pares non habet) quamprimum instituatur, qui juventutem *Anglicam* antiquas *Septentrionales* linguas, & præcipue *Saxoniam* doceat, Codicelque *Saxonicos* mss. pulicandos curet; & cujus porro curæ fideique posthumi quorundam doctorum libri rem *Saxoniam*, & antiquitates *Anglicas* spectantes, & præsertim quos **F. Junius F.F.* Academiæ *Oxonienfi* legavit, impensis publicis edendi demandentur. Crede mihi, Vir ornatissime, nihil *Anglicano* nomine indignius, gentive doctæ honestæque turpius opprobrium nullum esse potest, quam, majorum codices, antiquitate sua venerandos, mucorem & situm contrahere, aut pulvere foedari, aut blattis rodi, aut carie corrumpi; aut, quod reip. literariæ perinde damnosum esset, tanquam malos angelos in æternis vinculis sub caligine servari, æquo animo ferre posse. Quod quidem neque *Galli*, neque *Batavi*, neque *Dani*, neque, qui monumentis suis *Sueo-Gothicis* vetustis publicandis ad gloriam sui nominis maxime operam dant, *Sueci* tolerare vellent, id ferre, id pati, id sinere posse *Anglos*, qui eruditione, ac ingenio præstant, *Anglum* quidem piget dicere. Quamobrem, *clarissime Pakintone*, cum antiquæ *Septentrionis* literaturæ, & potissimum *Saxonice* instauratio, res tam pulchra, tam honesta, & liberaliter eductis hominibus tam digna sit; pene nunquam quicquam fingere animo licet, quo aut Vobis majorem laudem, aut majorem patriæ Vestræ gloriam comparare poteritis, præsertim qui *Senatores* estis; quam ita agere, ut per Vos literæ istæ quasi postliminio in *Angliam* suam revocentur. Illarum thesaurum omnium longe locupletissimum *Cottonianum* lege lata salvum, stabilem, securumque reip. literariæ fore voluistis:

* Linguæ Anglicanæ Etymologicum magnum. con Saxonicum, Gothicum, Runicum, Islandi-
Tatiani Harmon. Evangelic. Francice. Lexi- cum, Francicum &c.

superest pariter privilegio de illis lato, ut cum *Hebrais, Graecis, & Latinis* à publicis præceptoribus doceri eas faciatis. Id a Vobis suavissima Majorum memoria; & ab *AUGUSTA* magnum, à quo genus ducit, *Alfredi* nomen videtur flagitare. cui parem in animi magnitudine, omne genus eruditione, dicendi, scribendique facultate, diligentia, constantia, patientia, pietate in deum, numeroque etiam victoriarum, quas de bellicosissimis hostibus reportavit, si unum excipias *Julium Cæsarem*, antiqua tempora neminem habuerunt.

Verumenimvero, *Johannes Pakintone*, Te non tantum ut *nobilem Anglum*, sed etiam ut *nobilem Wiccium*, cum omnibus *Wiccii pagi* nobilibus, quos pariter ac Te in hac præfatione compello, ad *Saxonicarum* literarum studium, simul & patrocinium *maxime* adhortor. Etenim ut *Wiccii pagus*, qui *Mercia*, omnium *Angliæ Saxonicæ* regni longe amplissimi, pars, incolarum frequentia, Ecclesia Episcopali, & conciliis, quæ *ГЕМОТAS* dicebant, celebris erat: sic *Saxonicæ* literaturæ & vetustatis reliquæ & vestigia ad *Wiccium* populum spectantes; oppidorum, vicorum, fluminum, sylvarum, camporum, viarum nomina; adhæc voces, phrasæque, quas à locis, in quibus usurpantur, *topicas* vocamus; denique chartæ, testamenta, acta curiarum, obituaria, terminorum prædialium chorographicæ descriptiones; & id genus quidem multa pretiosa, nobilium *Wicciorum* indagatione imprimis digna, quæ in *Saxonicis* versatum lectorem requirunt; rapinæ *Nortmannorum*, bellorum civilium vastationibus, everlis Monasteriis, factæque etiam contra *Carolum I.* regum optimum rebellionis furori, etiamnum supersunt. Cum de his Sermones cum *Johanne Patre Tuo* haberem, memini quam erant Illi dulces, & *literarum Saxonicarum* quam mirabiles amores in illo excitabant. Me tum primum locorum nonnullorum nomina *Saxonica* recitantem, vocabulumque unum atque alterum *Wicciorum* & finitimorum populorum ad origines *Saxonicas*, rogatu suo, revocantem incredibili voluptate audiebat. Nomina locorum, quæ recensebam, hæc & hujusmodi fuerunt: *Figopenaceartep, Wigornia, Britannis Cear-Wrangen*, vel *Caer-Gorangan*, una ex *XXVIII* civitatibus nobilissimis, quibus, ut *Beda* loquitur, *Britannia* insignita erat, antiquitate, longa *Episcoporum* successione, comitumque serie; *Ecclesia Cathedrali*; monasterio in collegium *Decani & Canonicorum* converso; situ ad *Sabrinam* fluvium amoenissimo; platearum nitore; pavimentorum æquabilitate; civium humanitate & industria summa; aere saluberrimo; victuum omne genus copia; pannificio incomparabili; fideque sua in *Carolum Regem*, cum perduellionibus de regno armis decertantem, urbs cum primis celebris. *Pippa* sylva quærnea, sic vocata; Nunc *Wirrywood*, prope *Wigorniam* arboribus spectabilis, juxta quam *Rex Carolus II* in adverso prælio cum perduellionis *Cromwelli* copiis congressus est. *Couepham*, nunc *Evesham* municipium antiquum, olim ob majorum gentium monasterium celebre; nunc titulo Baronis, quo insignitus est *Johannes* dominus *Somers*, nobilitatum & illustre factum. *Benning-peopð, Benning-popð*, (forsan à *Pending-peopð*) *Benning-worth, Wenning-wyrth, Wening-wurthe*, nunc *Wenge-worth*, olim castellum, nunc viculus ad caput pontis *Eorveshamensis*. *Fleotan-býpiz, Flodan-býpiz, Flodan-burgh, Fledanbýpiz, Fledanburh, Fledibiry*, nunc *Flatbury*, vicus ob amoenissimum situm in ripa *Avonis* fluminis celebris. *Heanbýpiz, Heanbyri*, nunc *Hanbury*. *Lnihta-tun, Cnihton*. *Capbulfer-tun, Carlston*. *Momela, Damble*. *Lpoh-leaz, Lpohleah, Crowle*. *Snoder-leaz, Snoder-leah*, nunc *Snodesbury*. *Odinz-leaz, Odinz-leah, Oduncaly, Oduncley, Odingley*. *Sceapper-tun, Sceapweastun, Scipeston, Shipston*. *Depe-popð-tun, Hereforton, Hertfortune*, nunc *Herbington*. *Scipenac, Shurnock*. *Lapepn, Latine Lauuerna, Lavern, Lauhern*. *CROMBA, Crombe, Crome*. Tres loci sunt in pago *Wicciorum*, qui hoc nomine gaudent: *Crome youngs, Crome earls, & Crome hill*, alias *Poungs Crome, Carls Crome, Hill Crome*: Omnes, illustrissimæ *Coventreyorum* familiæ amplissimi patrimonii pars. Quorum unum hic *Saxonice* descriptum gratia honoratissimi Domini, *Thomæ Dom. Coventrey*, qua par est observantia, exhibeo.

V. DIDA ET CROMBAN.

Of pinterbupne onblanz þær oð hit cymeð to þam Mæpehege. onblanz þam of þ hit cymeð upon þa dune. of þær perþeapð oð þ hit cymeð to þære ealban dic þærþeapðne.

† A *Saxonico* *ſic*, *ſice* sinus, vel angulus terræ latus brevifque, ripa vel littus incurvum, ſive fluminis ſinus. *Wiccii*, *Saxonice* *ſicpapa*, *ſic-pætan* nomen ſumpferunt. A *ſicpapa* vero, & *ceartep*, urbs, *Wicciorum* Civitas *ſicpappnaceartep, ſicpapenaceartep*, & abinde per corruptionem *ſigopa-ceartep, ſigepa-ceartep, ſigpa-ceartep* (unde *Nortmannis* *Wurceſter*, à quo *Wurceſter, Worceſter*) *ſigopena-ceartep, ſigopena-ceartep, ſeozopena-ceartep, ſeozopna-ceartep, ſigopna-ceartep*, unde urbs *Latine Wigornia* vocata eſt.

* *Saxonice* *Mýpce, Mýpcan, Mercii*. *Mýpcenaland, Mýpcenaland, Mýpceneland, Mercia*. *Mýpcenapice, Mýpcenapice, Mýpcene-pice, Merciorum regnum*. Et *Mýpcenalage, Mýpcenalage, Mýpcenelage, Merciorum ditio*, vel ea *Angliæ* pars, quæ *Merciorum* legibus regebatur. *Mýpce* autem, vel à *Mæpc terminus, ſinis*, quodd reliquorum *Heptarchiæ* regnorum, ut quod mediterraneum regnum eſſet confinis *Mercia* fuit; vel à *Mæpe, Dano-Gothicè Mior, magnus celebris, & Rice regnum*, quod magnum *xar iðo-xar* regnum eſſet, dictum aliqui putant.

þ hit cýmeð on þone mæpepeig. onblang þær þ hit cýmeð on Bicepettean. onblang þær þ hit cýmeð on þ litle þiþig. on þær a be polþan þ hit cýmeð on þone acephæge. onblang þær on þippanteag. onblang þær miþpeapþne þ hit cýmeð to þam lýtlan þege. onblang þ oð þ hit cýmeð on Ægleþlonan. onblong þæt oð þ hit cýmeð eft in þa bniþnan :

Bpeþner-þopþ, **Braunford**. Pulþepþer-þlæpe, *Wulferdeþlarwe, Wulferdilea, Wulferieþlar*, nunc **Wulverley**. Lobþan-þpicge, *Coddaricge, Coddaricce, Coddarige, Cotherige*. Bicepþ-þopþ, **Beceþ-þopþ, Belleford**. Cujus incolæ, ut puto, in *Crombæ* descriptione Bicepþ-þetan vocantur. Prænobili *Seabrihtorum* familia clarus jam diu est hic locus; quam à *Saxonibus* genus duxisse vel nomen ipsum ostendit: quod à *Saxonibus* Se beopht, vel Se biþht, in compositione per literarum metathesin *Sebriht*, omni fere proculdubio derivatum videtur. Idque nominis, vel cognominis, quod *Illustrem Illum* significat, præclarus aliquis Saxo, forsan hujus familiae princeps, præclaris suis moribus, rebusve gestis apud suos meritis est. *Hpeob-þæp-leag, Hryðmarlege, Hryðmarlege, Hedmarley*. Týpþebicga, nunc **Tarbeck**. Þitþleag, þitþleah, *Witþleage, Witley*. In occidentali parte *Com. Wigorn.* ultra *Sabrinam* flumen, qua Septentrionem spectat, duo propinqui hujus nominis loci sunt: Quorum alter viri ingenio, doctrina, & humanitate præstantissimi, *Thomæ Foley* armigeri, *Stratfordiæ* in *Senatu Comm. Angliæ* procuratoris dignissimi, sedes paterna est. Quam per antiquos suos limites *Saxonice* duobus modis descriptam, ut summam erga dominum observantiam cognitam facerem, hic exhibitam esse volui.

Þitþleag. Of þim gemæpan þerþiht on þa dic. onblang þær on cýllanþpicg. of þam on Sýlþeþ. onblang þær on þa hæþihtanleag 7 þpa on þæt fule rluh. of þær ofþer þutþingagþær on Eccleþþnoc. onblang þær on Dopeþic. *Iterum*. Of . . . mæþun on Siþþeþ. of þam on þeapnþæge. of þam on þipþeþe. of þam to þicacan. of þam to þpigemæþum. of þam to cýllanþpicge. onblang þær to þære ealþan þu. of þær on þtanþnoc. onblang þær on tæcleþþnoc. of þam on Bæþeþic. of þam on þoþeþic. onblang þær on þæþeþn.

Salþeþer-þopþa, **Salþeþer-þopþa, Sawford**. Beonet-leag, Beonetleah, **Wentley**. Deoþþ-þanþþicg, nunc **Hertlebury**, *Bpadincota, Bradicott*. Pipitun, **Pirton**. Ludileag, Ludileah, *Cuddilea, Cudley*. Pulþþintun, **Wulbertun**. Accatun ultra *Tamedam fluvium*, nunc **Acton**. **Beauchamp**. Teodington, **Tedington**. *Deapanþly, Þarnclibe, Þarncliff*. Uþeþabýþicg, **Oberbury**. *Fepþetna-tun, Fepþinton, Fepþton*. þendleþ-clþ, **Wendlescliff**. Bþhtanþylla, **Brightwell**. Þica, **Wic**. *Þpiman-leag, Grimley*. *Þopþleag, Þaulþey*. *Canulþeþ-tun*, nunc **Alston**. *Deceþ-leag, Derley*. *Æþþleag, Apþley*. *Hýmeltun, Humeltun, Himmelton, Himbleton*. *Hþita-hinc, Whitelenche*. Hinc apud *Saxones* aggerem limitaneum significat, quo agri sive privatorum, sive publici determinantur. hinc tot nomina locorum, præsertim in pago *Wicciorum*, sumpta: ut **Whitelench, Ashlench, Churchlench, Hoblensch, Kouslench**. *Elm-þetan*, incolæ vici, ut ego judico, qui olim *Elmlæge*, nunc vocatur **Elmley**. *Ombepþetnan*, incolæ vici, cui nomen **Ombertley**, Tuo qui *Westwodo* propinquus est. *Aþeþe*, fluvius sic dictus, qui oppidum à se *Arweþurch*, vulgo **Alchurch** appellatum, nostras non ita pridem delicias, præterlabitur. Þic, **Wyche**, alias **Droit-wyche**, quod à *Dritwyche*, (*drit* autem vox *Nortmannica*, idem nunc ac *dirt* denotat) municipium antiquum falsis aquis celebre; & **Wychebolle**. *Saxonice* þicanþottle, vel þicanþyttle, vel þicanþolþ, i. e. *villa* vel *aula Wicensis*, proximo Tibi notissima. *Hægleag, Hægleah, Hagley*, vicus prænobili & antiquæ virtutis ac fidei homine, *Carolo Littleton* Baronetto, domino suo clarus. *Saleþeapþa, Salopþþa, Saleþeapþ*, vicus Tuo *Westwodo* proximus, nobilissimo domino suo ob antiquos mores, & antiquam gentem, unde genus ducit, celeberrimo, *Johanne Talbot* Baronetto clarus, cujus avita sedes est. Locum hunc, qui à vicino fluvio nomen sortitus est, per limites suos *Saxonice* descriptos hic quin exhiberem, non potui; ut testificarem honorem, in quo illum ab amicitia nostræ incunabilis semper habui, & habiturus sum.

Salþeapþan. Onblong þære ea Salþeapþe in Lolþopþ. of þær in Næleþþnoc. onblong þær Sihtþan in þone Ealþan þecgþop. of þam onan þetþenan ac-þudu 7 pulleleah. 7 þpa æþþe þetþýþ þam tþam þudan in Alþabþoce. onblong þær in þone oðeþne Lolþopþ. 7 þua eft on Salopþþan : *Iterum*. *Æt Lolþopþa* onblang þær rþeapþeþ. onblang þ oð þ hit cýmeð þær Dopeþþæl 7

* Apud *A. Saxones* aliasque gentes *Septentrionales*, per *Setan* & *Setenan* *Incolæ* exprimuntur, unde nata mihi est opinio *Urbes An-setenses* vel *Aen-setenses* non à nostro *An* vel *Anst*, *Goth. ANSTS*, favor, gratia, ut olim sentiebam; neq; à *Francisci Junii HANSA*, ita dictas esse: sed à *Cimbrico A*, flumen, aqua, in regimine *Aen*. (cujus gen. plur. *Anna*) & *Seat* vel *Sæt*, sedes, habitaculum. unde in compositione *An-sæt*, *An-seat*, urbs *maritima* vel *flumineæ*; Latino *Barbare*, Urbs *Anleatica* & *Hanseatica*. Etenim alias *Germanice* Urbes istæ *Anseatica*, *An-gesteeden* vel *Aen-gesteeden* dicuntur. *Sæt* autem vel *Seat* significare ut *Sted*, *stæd*,

stæd, *stæt*, *stationem*, *sedem*, *habitaculum*, & per *senecdochen urbem*, *oppidum*, *Saxonica* *Sumur-þætay*, *Sumur-setenses*, *Dop-þætay*, *Dor-setenses*, vel si usus vellet, *Sumur-seatici*, *Dor-seatici*, luculente demonstrant. *Dop-þæt* autem est ejusdem plane significationis ac *An-sæt*, *Aen-sæt*, *Aen-seat*, scil. *oppidum maritimum* vel *flumineum*, ex *Brit. Dwr* vel *Dur*, aqua, & *Sax. Sæt*, compositum. Huc quoq; spectant *Sax. Dun-þætta*, *habitacula in montibus*; *Dene-þætta*, *sedes vel mansiones in vallibus*; & *Germanicum Holt-sætta*, *Holt-sætta*, vulgo *Alsatia*; quod *Sedes* aut *Habitacula in sylvis* denotat. *Græce* *ἡδύμενος, ἀνομήμενος*.

non raro pistoribus, & cocis, non sine maximo majorum contemptu, sui que ingenti dedecore, illorum copiam faciunt; aut si facta sit ab aliis, graviter non ferunt. Ita qui foras aquilæ esse cupiunt, domi esse talpæ contenti sunt; & contra id, ad quod natura hominis comparata esse videtur, è nobilibus nostris multi, qui stirpium suarum vetustatem, & propter eam, se magni faciunt; vetustos tamen majorum *Codices*, vetustos mores, vetustique sermonis progressus, quo locuti sunt, tantum abest, ut scire studeant; ut illorum scientiam modico studio assequi, neque operæ pretium, neque dignitatis suæ, nescio quomodo quasi prava opinione ducti, arbitrentur. Verum longe secus, ac hujus ingenii nobiles, *Christoph. Dominus Hatton*, cæterique *Philo-Saxones*, quos è nostris supra memoravi, claris & antiquis familiis oriundi, de rerum istarum studio sentiebant. Idem cum illis minime sentiebat nunquam satis laudandus *Dufresnius Gallus*, Dominus *du Cange* ex antiquo & nobili genere profectus. Porro longe secus, ac illi, de literatura *Septentrionali* jam sentit *Sparvenfeldus Suecus*, suorum decus, exterorum admiratio & delicia, claris parentibus ortus, qui ad *Gotbicas* literas & antiquitates illustrandas, illarumque remp. ampliandam, magnam antiqui orbis partem sub auspiciis sui Regis nuper peragratus est. Denique, ut par est credere, neque prænobilis ille *Gulielmus Pakinton*, qui fortissimo illi imperatori ante trecentos & triginta annos, *Richardo Burgidalensi*, NIGRO dicto, principi quum à secretis, tum ab ærario fuit, literarum *Saxonicarum* notitiam quantum hujus seculi nobiles, tantum contemnere potuit, aut tam pingui, & plane plebeio more de illis cogitare & loqui. Ille enim qui Regum *Angliæ*, *Johannis*, *Henrici III.* & *Edwardi II.* vitas scribere, resque ab iis gestas *litteris Gallicis* prodere voluit, quibus usa est *Anglia Saxonica*, & *Normannica*, Sermones Sermonumque dialectos non potuit, me judice, non intelligere, atque superiorum temporum membranas scrutari. At neque à doctissimo *Gulielmo* illo *Pakintoniam* gentem originis suæ initium sumpsisse Tu bene nosti, qui in archivis habes duas antiquas chartas; alteram *Roberti Spechess* pictoris *Wigorn.* quæ, ut ex manu conjicere licet, ante cccc. annos confecta erat; alteram autem *Roberti de Witinton* clerici, quæ quingentorum annorum antiquitatem, tum in scriptura, tum in cera pendente nondum cum scuto gentilitio signata, præ se fert. Ambæ hæ chartæ antiqui splendoris, & nobilitatis familiæ tuæ monumenta sunt. Nam illa ob signata erat, præsentibus, cum aliis, testibus *Ricardo de Spechess*, & *Hugone de Pakinton militibus*. Hæc vero præsentibus (verba chartæ pono) *dominis Petro de Wike*, *Hugone de Pakinton*, *Alexandro de Abbetot militibus*. Ex horum *Hugonum* juniore *Gulielmus* ille ante memoratus ortum duxisse, quem admodum à seniore, cujus nepos pronepote fuit, junior ille Hugo genus traxisse videtur. Præterea neque Hugo ille grandior ætate familiæ vestræ Caput magis existimandum est, quam suæ fuit *Alexander* ille de *Abbetot*, qui citra controversiam ab *Urso de Abbetot Vicecomite Wigornia*, quem secum *Gulielmus Conquæstor* dictus, in *Angliam* duxit, oriundus est. Huic sententiæ nostræ id maxime favet, quod, regnante *Henrico I. Conquæstoris* filio, cum *Angli Saxonice* loquerentur, ex charta foundationis *Monasterii Kenelworthensis*, quam in archivis suis servat rei antiquariæ magister supra laudatus *Th. Abington*, gentem *Pakintoniam* floruisse constat. Mitto dicere de avo *Tuo Johanne*, *Baronetto*. quem adeo dilexerunt *Wiccini* populus, ut cum perduelliones in illum coram quæstitoribus suis litem capitis ob id intenderent, quod in exercitu, quem *Rex Carolus II.* prope *Wigorniam* lustrabat, turmæ præfectus equitaret; nemo tamen ex iis reperiri potuit, qui minis, præmissive denuntiatis adductus, contra illum de hac re testimonium ferre voluit, unde liberatus erat. De majoribus *Tuis*, viris, in suis temporibus, amplissimis, qui regnantibus *Elizabetha* Regina, & *Henrico VIII* Rege claruerunt, mitto etiam loqui. Quorum ex numero erant *Johannes Pakinton*, eques auratus, & *Johannes* ejus filius, quos forte commemoravit *R. Bradeyus* p. 35. adpendicis ad librum suum de *Burgis* Anglice Scriptum, & inscriptum. Hi originem traxerunt à *Johanne Pakinton* equite aurato, cui *Rex Henricus VIII* Sanctimonialium *Westwoodensium* prædia concessit. Quæ ille *Thomæ Pakinton* equiti etiam aurato ex fratre nepoti suo reliquit. Cujus filius *Job. Pakinton* eques etiam auratus, ædibus *Westwoodensibus* structis, hæredem reliquit *Johannem Pakinton* ex filio nepotem suum, qui factus *Baronettus* est. Genus, stemmata, majorum monumenta, imagines, signa, vix *Tua Te* vocare scio, qui non ex fortunæ donis, quæ sapientibus cum insanis communia sunt; sed ex solis animi bonis, quæ auferri, quæ eripi, quæ amitti non possunt, homines æstimandos putas: qui etiam laude dignum gerere animum, quam ex antiqua & amplissima familia fortuito esse natum, multo nobilius, & clarius semper existimasti. Hoc etsi cognoscerem, de profapia *Tua* aliquid tamen mihi dicendum esse censui, quod ad antiquissimam & nobilissimam majorum colendam linguam hortari antiquissimi & amplissimi generis hominem ad præfationis institutum maxime fore judicavi.

Quamobrem cum ex stirpe tam antiquâ profectus sis, & jure successionis tot præclaros viros repræsentantes, quibus *lingua Saxonica*, & *Normanno-Saxonica* vernacula erat: jus ipsum repræsentationis, tot tantorumque superiorum memoria, quæ officio vacare non potest; pium illud, & laudabile studium cognoscendi qui illorum mores, quis qualisque sermo, & quis *genius* illorum, tam ante, quam post conquestum fuit; ut verbo dicam, illud ipsum, quod ex his rebus conflatur, & efficitur *bonestum*, *Te* ex atavis seu *Anglo-Saxonicis*, seu *Anglo-Normannicis* editum, ut utriusvis populi literis, & antiquitatibus intelligendis des operam, flagitare videntur. Quemadmodum igitur *Gulielmus* ille *Pakinton*, nescio à quoto cognationis gradu Superior *Tuus*, iis in studiis, ut opinor, *Suo* *Tibi* anteivit exemplo: sic *Tibi* id curandum est, ut *Tuos* *Tuo*

in iisdem præcedas. Tuos dico imprimis natos & nepotes; tum etiam Populares *Wiccios* universos, tum maxime ex iis, qui ad hæc studia ætate aptiores sunt, summæ spei adolescentem *Thomam Seabright* Baronettum, & ornatissimos fratres *Littletonos*. Surge igitur, & ad legendam Grammaticam nostram *Anglo-Saxonicam*; Te, quamprimum à negotiis vacaveris, accinge. *Anglo-Saxonicam*, inquam, Grammaticam lege usque ad finem XVII, seu potius XVI Capitis, ubi in literarum *Saxonicarum* studio tyronibus sistendum est. In istis etiam legendis *Capp.* omnia quæ ad *Mæso-Gothicas* literas docendas traduntur, studiose Tibi prætereunda sunt, ut solis *Saxonicis* discendis sine perturbatione animum adpellas, quam incommodus, & sine ordine confusus utraque simul discendi mos Tibi certissime creabit.

Perlectis istis *Capp.* præceptisque in iis traditis mediocriter instructus, ad legenda Evangelia *Saxonica*, quæ *Th. Mareschallus* Dordrechtii edidit, quamprimum Te confer, ut quæ *Foxianis* multo castigatiora, magisque discantibus commoda sunt. His facile superatis, ad Psalms *Saxonicos* à *Johanne Spelmanno* editos procedas. Quorum justa parte explicita, ad Heptateuchum *Saxonicum*, quem *Edw. Thwaitesius* noster purissimum *Oxonie* publicavit, cum spe & animo pertendas. Deinde *Ælfrici* dissertatiunculam de veteri & novo testamento, & ejusdem homiliam paschalem ordine ad legendam pergas. Hinc ad Regis *Ælfredi* versionem Ecclesiasticæ historiæ *Bedæ* paraphrasticam summa cum expectatione progrediaris, utpote quâ nunquam ipse *Cæsar*, *Cicerone* in mediocri dicendi genere quicquam perfectius scripsit. Ab hac ad aliam sive ejusdem Regis, sive *Wesefrethi* Episcopi *Wigorniensis* Paraphrasticam translationem, scilicet librorum *An. Man. Sever. Boetii* de Consolatione Philosophiæ, quam accuratissimam *Oxonie* in lucem emisit *Christoph. Rawlinson* Armiger, *Plantagenetiades*, imperterritus proficiscaris. Qua tandem perlecta *Canones & Leges*, quas in primo Conciliorum tomo *Saxonicæ* edidit *Henricus Spelmanus*, facile percurras; inde ad *Archaionomian Lambardi*, sive quam *Ille*, sive potius quam *Whelocus* denuo edidit, bonis avibus ascensurus.

His tandem non indiligenter lectis, ad harum Institutionum præcepta *Mæso-Gothica* perlegenda constanti animo progredere. Quibus sufficienter eruditus, ad Evangelia *Gothica*, quæ cum *Anglo-Saxonicis* excudi curavit *F. Junius F.F.* cum summa delectatione perlegenda ut properes jubeo, si linguæ *Anglo-Saxonicæ*, *Francicæ* causas scire, aut illarum cognitionem, quam *Logici demonstrativam* vocant, adipisci velis. Harum enim linguarum & dictæ *Mæso-Gothicæ* eam senties esse cognationem, ut alterarum alteram *Communem matrem* esse habendam mecum non poteris, quin propterea judices, quod veteris Angliæ Germano-Saxonicus sermo, *Francicusque*, quem *Franci* in Germania Galliaque usurparunt, *Gothicam* istam, quam magnis viris auctoribus, *Mæso-Gothicam*, & *Ulphila-Gothicam* vocavi, tum forma & facie, totiusque quodammodo corporis specie, tum moribus, si dicam, & ingenio, quemadmodum filia parentem, refert. Quod cum apud me diligenter sæpius, & attentius perpenderem, existimare cœpi aut *ULPHILAM* Mœsiæ Antistitem, ejusque populum à Græcis fortasse *Gothos* dictos, reipsa *Teutones* fuisse; aut, quod magis credo, *Teutonem* aliquem *Uphilæ* sive æqualem, sive illo forsitan superiorem, *Argentei Codicis* esse Auctorem. Dico forsitan superiorem, quia Germanos doctrinam Christianam ante *Irenæi* tempora amplexos esse constat ex ejus verbis lib. I. cap. III. καὶ ἄπ' αὐτοῦ ἰσχυραντες ἰδεύμεναι ἐκκλησίαι ἄλλας πεποιθότες. Verum præterquam quod istius codicis sermo, à *Bon. Vulcanio*, *Usserio Armachano*, *F. Junio*, & *Mareschallo* Gothicus vocatus, pervetustus *Teutonicus* esse videtur, accedunt rationes, propter quas *Teutonicus* homo istius Græcorum *Evangg.* traductionis auctor haberi; & probabiliter dici potest. Nam Primo, † *Monasterii Germanici* liber, *Codex Argenteus* erat. Secundo, nulla in illo *Aræiana hæresis* vestigium, cujus *Ulphilam Mæso-Gothicum* fuisse suspectum historici tradunt. Tertio, *Argentei Codicis* literæ *Rumis Scandinaviæ & circumjacentium regionum*, unde *Gothi* in *Mœsiam* profecti sunt, & *figura*, & *ordine*, & *numero*, *numeraliumque notarum* usu longe diversæ sunt. Quarto multis in locis liber is convenit cum Græco Evangeliorum Codice * *Beza Cantabrigiensi*, quem *Latina Ecclesiæ* librum fuisse, tum *Latina* versio, tum manus in qua describitur, tum etiam plurimæ lectiones, ab omnibus Ecclesiæ Græcæ vetustis *Evangg.* Codicibus differentes, ostendunt. De-

† Vid. lib. qui Anglice inscriptus *The life of the most Reverend Father in God JAMES USHER, &c.* Londini prodiit MDCLXXXVI. p. 563. Argenteus ille codex membranaceus, qui quatuor Evangelia aureis & argenteis literis *Gothice* descripta continebat, ad *Werdensium* sive *Werdinensium* monasterii bibliothecam pertinuit in regione *Bergensi* quatuor fere à *Colonia Germanicis* miliaribus distantis. * Sed *Codex Beza* vetustissimus, cujus lectionem non raro noster imitatur, habet ἰδὲ τοῦ ψυχῆ. *Mareschalli* observat. de versione *Gothica*, p. 403. Firmat tamen hanc nostram conjecturam, quod vetu-

stiss. *Beza* Codex, cujus vestigia hic noster frequenter premit, in Gr. legerit δὲ τῶν μαθητῶν. Latine per discipulos. Ibid. τῶν τελῶν αὐτῶν *Goth.* ST AIGRS ΓΡΨS ΠNSAKIS, *Semitas Dei nostri*, sic *Codex Beza* vetust. in Gr. τῶ θεῷ ἡμῶν. In Lat. *Dei nostri*. p. 413. Inter variantes Codicum Evangeliorum lectiones in Bibliorum Polyglottorum Tomo VI notatas me *Codice Beza* vetustissimo haud parum adjutum fuisse in lectione illa *Græca*, quam ob oculos habuisse videtur *Interpres Gothicus*, discernenda, & ego libenter recognosco, & citationes pervetusti illius monumenti frequentiores abunde testantur. p. 484. nique

nique si curiosus lector literas Argentei Codicis cum *Græcis* & *Latinis* Codicis *Laudensis* Acto-
rum SS. Apostolorum, qui in *Bibl. Bodleyana* adservatur, conferre velit, sentiet illas exceptis Θ
& Ψ ex isto, vel alio id genus *Latinæ* Ecclesiæ libro omnes esse sumptas, quemadmodum in
Gramm. *Anglo-Saxonica*, & *Mæso-Gothica* cap. I. ostendimus. Dico ex isto, vel alio id genus
Latinæ Ecclesiæ libro, quippe quod codicem illum haud secus ac *evangg.* *Bezanum Cantab.* quum
Latina versio, tum manus tam *Græca* quam *Latina Latina* Ecclesiæ librum fuisse probant. Ad
Germanicam etiam bibliothecam perinde ac *Codicem Argenteum* olim pertinuisse, atque ex *Ger-*
mania ad sempiternæ memoriæ Archiepiscopum codicem *Laudensem* esse transmissum, in una li-
terarum quas ad Universitatem *Oxon.* dedit 'o *Margelæus*, se legisse me certiore fecit *Humphr.*
nofter *Wanleyus*. Quod porro ut argumentum, meo quidem iudicio, non contemnendum, ad-
duci potest, ad probandum *Græcorum* *Evangg.* *Gothicæ* dictæ versionis doctum, qui illam pa-
triæ temporisque sui literis partim ad *Græcas*, partim ad *Latinas* formatis descripsit, *Teutonem*
aliquem fuisse auctorem.

Verum ut eo revertatur, unde paululum declinavit oratio, Evangeliiis his five *Mæso-Gothicis*,
five *Teutonicis*, studiose perlectis, Grammatica *Islandica* Tibi diligenti manu versanda est, si
huc usque progressus ad purioris *Anglo-Saxonica*, & Argentei Codicis antiquissimæ linguæ sci-
entiam, & *Dano-Saxonica* doctrinam velis adungere. Hujus Grammaticæ regulis recte institutus ad
studiose legendam justam aliquam *Bibliorum Islandicorum* partem pergendum est; imprimis Evangelia,
quæ cum *Ulpilæ* putata Evangeliorum *Græcorum* versione *Gothica Latinis* literis impressa,
Stockholmia excudit doctissimus *Georgius Stiernhielmus* Anno MDCLXXI. Hinc progredere ad le-
gendam *EDDAM Islandorum* à *Petro Johanne Resenio* Hafniæ publici juris factam, vel quamvis
SAGARUM, i. e. historiolarum, quas in haud exiguo numero *Dani*, *Suecique* cum magna sua
laude publicaverunt.

Præcipue vero liber *Heims Kringla* inscriptus versione gemina per *Johann. Perinskioldum*
illustratus Tibi cum primis legendus est. quippe qui continet historias Regum Septentriona-
lium à *Snorrone Sturlesonio* *Islando-Gothice* conscriptas. Quas quis *Gothicæ* linguæ rudimentis
mediocriter tantum instructus non solum sine tædio, sed cum magna voluptate possit legere.
Etenim crede mihi, *Johannes Pakintone*, in id genus librorum lectione aliquo modo exercendi sunt,
qui *Dano-Saxonica* dialectum, & quæ *Dano-Saxonice* scripta apud nos supersunt, recte in-
telligere cupiunt. Imo linguæ *Gothicæ*, five ea *Islandica*, five *Scandica*, five *Norvegica*,
Suecicave dicenda est, non tantum admodum utilis, sed quodammodo necessaria aliqua scien-
tia illis est, qui illorum cognitionem assequi volunt, quæ de dialecto *Dano-Saxonica*, partim li-
gatam metricamque orationem, partim solutam spectanti in Institutionibus nostris tradidimus.
Quibus à lectore rite lectis, & intellectis, cum fructu, & delectatione facile leget tam quæ
in stricta, quam quæ in soluta oratione *Dano Saxonice* scripta, posteris majores nostri prodi-
derunt.

In illo genere sermonis scripti sunt versus veri illius *Cædmonis*; quorum specimen, quod
Beda nobis reliquit, descriptum ex antiquissimo Codice cernas in *Humphredi Wanleyi* Catalogi
p. 287. Quod Tibi observandum est, propterea quod Specimen istud *Bedanum*, seu potius
Alfredanum in multis ab illo differt, quod ex impresso *Wheloci* libro desumptum exhibui-
mus Grammaticæ *Anglo-Sax.* p. 187. In illo, inquam, sermonis genere scripta erant veri *Cæd-*
monis Carmina; scilicet in sermone veterum *Anglorum*, qui *Futis* tum confines, tum cognati
erant, ac quorum proinde Sermo ad veterem **DANICUM* proxime accedebat, ut *Cædmonis*
versus à *Wanleyo* descripti & aliquibus vocibus *Danicis*, & voces scribendi ratione demonstrant.
Hinc fit, ut veterum *Anglorum* Sermonis, qui in Borealibus *Angliæ* partibus confederunt, tam
similis sit posteriorum temporum *Dano-Saxonica* dialectus, in qua etiam scripta est *Genesios*
paraphrasis poetica, quam editor ejus *F. Junius* & Sermonis metricæ, & argumenti similitudi-
ne deceptus *Cædmoni* adjudicavit. In hac etiam dialecto, quæ *Angliam* fere omnem personabat,
multa alia condita sunt poemata, quorum haud paucorum, quæ jam extant, notitiam,
Humphr. Wanleyi librorum Catalogus Tibi suppeditabit.

Quoad dialectum, quam in his Institutionibus *Nortmanno-Saxonica*, & nonnunquam *Anglo-*
Nortmannica dixi, nihil plane aliud est, quam *Dano-Saxonica* corruptior pars. Etenim *Nort-*
manni, qui *Angliam* à *Danis* dominis *Dano-Saxonica* factam sibi subjecerunt, quamvis à *Neu-*
stria huc profecti, origine *Dani* & *Norvegi* erant, ante à majoribus suis depravatam *Saxoni-*
cam linguam vocibus novis exoticis, tam *Danicis*, quam *Gallicis*, & *Franco-Gallicis*, data opera,
contaminabant; & quoad possent, & liceret, extinguere conabantur.

Supereft, *Johannes Pakintone*, ut quæ in hac altera Institutionum *Anglo-Saxonicarum* editione
accefferunt, paucis dicam. In capitibus singulis à principio primi ad decimi septimi finem,
plurima tum præcepta Grammatica, tum lectissima exempla lectoribus imprimis utilia, tum
vero tabellæ *sculptæ* haud paucæ adduntur. Quæ, si illarum primam cum secunda hac editio-

* *DAN* & *ANGUL*, à quibus *Danorum* cœpit memorie proditum est. --- cujus successores post-
origo patre *HUMBLO* procreati. --- ex quibus modum *Britannia* potiti priscum Insulæ nomen
Angul, à quo Gentis *Anglicæ* principia manasse novæ patriæ suæ vocabulo permutarunt. *Saxo Gr.*

P R A E F A T I O

ne diligenter contuleris, non sine aliqua voluptate clarissime cernes, quantum hæc illam superat; opusque ipsum ad incudem revocatum, quod non arroganter dictum puta, singulari opera & non absque laudabili quadam artis specie jam tandem elaboratum dicas.

A capite *unde vigesimo* ad finem omnia nova sunt. Verum in hæc parte nonnulla quæ dicuntur capita tractatus iusti sunt, præcipue vigesimum tertium de *Poëtica Anglo-Saxonum* inscriptum, quod in *beſalibus Chartis* si cum præfatione per se foret excusum, iustum librum putares. Quod *tabellas, chartas, characteres seu typos novos*, aliaque *vetustatis Saxonica* monumenta attinet, quæ hanc alteram *Gramm. Anglo-Saxonica* editionem, & imprimis nova illa capp. exorant, & illustrant, si non omnia prorsus necessaria, magno tamen usui discentibus fore; lectoresque, præsertim qui curiosi sunt, fructum cum animi oblectatione ex iis capturos, nisi me de meis fallat augurium, censebitis & Tu, & quotquot Tui candore similes, æqui rerum arbitri sunt. Qui aliter sentiunt, siqui forte tam duri censores sunt, oratos illos velim, ne existiment me inani gloria, aut aliqua ostentationis cupidine ductum, illa eam ob causam exhibuisse, ut splendidiior, & augustior iis facta Grammatica nostra prodiret; multo minus ut illorum splendore captos iri lectores putarem; sed quod *φιλαρχαίσις*, præsertim *Anglis Scotisque* fore illa jucunda simul, & utilia spectatu judicarem; tum maxime quod tot præclara majorum monumenta, ut in tenebris perire sinerem, à me non facile possem impetrare.

Præterea monendus es, si *harum Institutionum* lector esse velis, illarum quasi partem haberi debere de *antiquæ literaturæ Septentrionalis utilitate dissertationem epistolarem*, quam ut scriberem *Bartholomæus Showere*, eques auratus, vir juris *Anglicani* prudentissimus, plurimis argumentis suadebat. Imprimis autem illam à me ita comparatam esse voluit, ut si mea ars id efficere posset, in ea legenda ad linguarum *vett. Septentrionalium* studium juris nostri civilis studiosi potissimum excitarentur. Quem ad finem auctor etiam mihi esse voluit, si unquam quidquam in monumentis sive *Anglo-Saxonice*, sive *Anglo-Normannicis* observassem, quod rem nostram forensem, judiciariamque ad illustrandam aliquo modo conduceret, ut id omne in ista dissertatione proferrem. Quamobrem de *Curia Comitatus* dignitate & auctoritate, quæ apud *Anglo-Saxones, Dano-Saxones*que fuit, & *duodecimvirali* causarum iudicio, ejusque apud nos origine, tanto viro morem gerens ibi multa disputavi; verum an recte apteque, an secus, candori Tuo iudicandum relinquo. Tum, cum de his scriberem, actorum in *Curia Com. Cantiana*, regnante *Stephano Rege*, hanc tabulam non vidissem, quam hic porro exhibere visum est, quod rei antiquariæ studiosis non potest non esse grata, & quod in illa acta esse dicta *juratorum duodecimviralium* de exordio, & origine quæ scripsimus illustrare, & confirmare videntur.

Ælwardintune est terra Monachorum ecclesiae Christi Cant. & de mensa eorum. Ista terra dat 4 lib. & 10 sol. ad victum eorum, & 3 sol. ad altare Christi pro omnibus servitiis & consuetudinibus quæ ad terram pertinent. De ista eadem terra, quidam Vicecomes Radulfus Picot nomine, Scottum & Denegeldum & de Murthru & cetera quæ de terris reddi solent, exigebat injuste. Tandem autem post multos sermones & Placita inde habita, ventum est in Comitatum quod idem Radulfus apud Castainers tenuit. Et ibi *per iudicium totius Comitatus* ostensum & diratiocinatum est à *Fuscis vel ministris Regis*, vel ab alio aliquo nichil omnino de prædictis exigi vel accipi debere, nec aliquam potestatem super eandem terram habere præter Monachos ecclesiae Christi Cant. quia Dominica terra eorum est. Isti nominatim præsentem fuerunt in Comitatu ubi hoc diratiocinatum fuit. Actum est autem hoc tempore regis STEPHANI, & Archiepiscopi THEODBALDI sub prædicto Viceomite apud Castainers, anno ab incarnatione domini nostri IHV Christi M^o. C^o. L. III°. Radulfus Picot, Afckerinus de Retlinga, Ricardus Castel, Thomas de Sancta Margareta, Malgierus, Willelmus de Tichesei, Reginaldus Dapifer, Willelmus filius Ansfridi, & Radulfus frater suus, Hunfridus de Wotringeburgh, Philippus de Tanga, Rogerus Folet, Turstanus Dapifer Episcopi, Gerardus de Hardes, Rodbertus de Cloevile, Guido le Napier, Willelmus de Hefetesford, Stephanus de Kennardintune, Thomas de Effendune, Rodbertus le Vethel, Petrus de Orteham, Hugo Brutin, Thomas de Ledefinge, Heielnoth præpositus de Hollinga, Florent de Bosentune, Alanus de Retlinga, Remberd, Hugo filius, Thomas de Bockynga, Rodbettus le Arblestir, Rodbertus Pel de Du, Æielwinus de Cliva.

Accedunt etiam ad *Dissertationem Epistolarem*, tanquam supplementum ejus, seu magnum potius decus, viri humaniorum literarum maxime gnari *Andræe Fountaine*, equitis aurati, numismata *Saxonica*, quæ Tibi tam grata fore spero, quam quod gratissimum, & *Saxonica* literaturæ amore accensura esse lectoris animum.

Denique Te rogo, ut *Gramm. Anglo-Sax.* p. 88. l. 5. post *Extat*, addere velis *nonnullas istorum temporum Chartas*. Quæ verba, qui autographum nostrum excrispit, casu prætermisit. Quod restat, D. O. M. obnixè precor, ut Te patriæ diutissime conservare velit; & cum post plurimos annos tandem è corpore excefferis, ut facilis Tibi sit ad Superos cursus. Insuper Familiæ Tuæ dignitatem & amplitudinem ut Pater coelestis semper etiam conservet, tueatur & augeat, quotidianis precibus ab Illo supplex petit Tuus *Georgius Hickeysus*. Vale.

Londini IV idus Jun.
A. D. MDCC. III

Index